

В. І. Кучер

Українська військово-медична академія, Київ

Захворюваність на хвороби системи травлення військовослужбовців Збройних сил України

Мета — порівняти показники значущості патології органів травлення у військовослужбовців Збройних сил України (ЗСУ) за 10 років спостереження (2004—2013).

Матеріали та методи. Досліджено 10-річну захворюваність на хвороби системи травлення військовослужбовців ЗСУ за щорічними матеріалами звітності медичної служби військових частин. Використано загальноприйняті методи статистики.

Результати. За роки дослідження первинна захворюваність на хвороби системи травлення військовослужбовців ЗСУ строкової служби зросла більше ніж в 1,2 разу, офіцерів — зменшилася більше ніж утричі, контрактників — більше ніж у 2,7 разу.

Висновки. За 10-річний період спостереження первинна захворюваність на хвороби системи травлення військовослужбовців ЗСУ в цілому статистично значущо ($p < 0,05$) знизилася більше ніж у 1,5 разу.

Ключові слова: хвороби системи травлення, військовослужбовці, Збройні сили України, захворюваність.

Нині у керівному складі медичної служби Збройних сил України (ЗСУ) триває дискусія щодо організації медичного забезпечення особового складу [3].

На думку американського командування, організація медичного забезпечення особового складу з метою підтримання боєздатності частин і підрозділів — одне з найважливіших завдань тилового забезпечення військ.

Медичне забезпечення об'єднаних збройних сил НАТО здійснюється для збереження боєздатності особового складу, надання медичної допомоги пораненим і хворим та швидшого повернення їх у стрій [2].

Мета роботи — порівняти показники значущості патології органів травлення у військовослужбовців Збройних сил за 10 років спостереження (2004—2013).

Матеріали та методи

Досліджено 10-річну захворюваність на хвороби системи травлення військовослужбовців

ЗСУ за щорічними матеріалами звітності медичної служби військових частин.

Статистичну обробку отриманих результатів проводили з використанням програмного забезпечення Statistic 6.0. Результати наведено як середньоарифметичне значення та стандартне відхилення похибки середньоарифметичного. За рівень статистичної значущості приймали значення $p < 0,05$ з 95 % довірчим інтервалом. Прогнозування проводили за коефіцієнтом детермінованості (R^2) при побудові лінії тренду.

Результати та обговорення

Первинна захворюваність на хвороби системи травлення військовослужбовців ЗСУ строкової служби мала вигляд ламаної кривої з початковим відрізком зниження захворюваності та кінцевим періодом зростання показників (рис. 1А).

У 2004 р. первинна захворюваність на хвороби системи травлення військовослужбовців ЗСУ строкової служби становила в середньому $(337,0 \pm 13,52)$ %, наступного року вона знизилася, ще через рік спостерігали різке зниження досліджуваного показника до $(251,0 \pm 16,3)$ %.

У 2007 р. захворюваність майже не змінилася порівняно з показником 2006 р. У 2008 р. відзначено підвищення до показника. Наступного року зафіксовано найнижчий показник ($(234,4 \pm 20,04) \%$). У 2010 р. захворюваність зростає. Цю тенденцію спостерігали і у 2011 р. Починаючи з 2012 р., спостерігали різке підвищення первинної захворюваності. У 2013 році цей показник становив $(417,3 \pm 44,31) \%$ і був найвищим за весь період спостереження.

За роки спостереження первинна захворюваність на хвороби системи травлення військовослужбовців ЗСУ строкової служби зростає більше ніж в 1,2 разу. Різниця між показниками на початку дослідження та в кінці спостереження становила $80,3\%$ ($t = 10,53$, $p < 0,05$). Зростаюча лінія тренду підтверджує наші дані ($R^2 = 0,065$; див. рис. 1А).

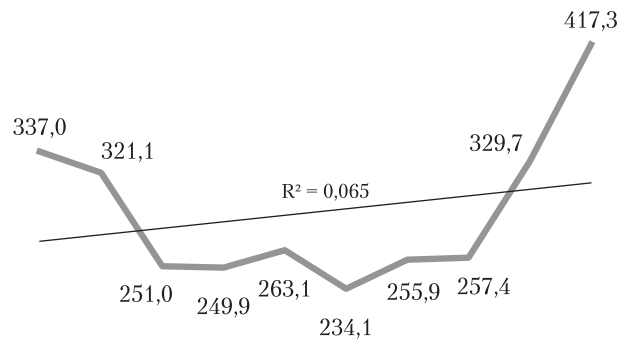
Первинна захворюваність на хвороби системи травлення офіцерів ЗСУ мала вигляд ламаної кривої з поступовим зменшенням показників захворюваності з найнижчим показником у 2013 р. та найвищим — у 2004 р. (рис. 1Б). Підйом захворюваності спостерігали у 2007, 2009 та 2012 рр.

У 2004 р. первинна захворюваність на хвороби системи травлення офіцерів ЗСУ становила в середньому $(403,9 \pm 23,44) \%$. Через рік спостереження вона мало змінилася. У 2006 р. спостерігали різке зниження показника. Наступного року відзначено зростання захворюваності. У 2008 р. спостерігали різке зниження показника до $(219,8 \pm 23,24) \%$. Через рік зафіксовано зростання первинної захворюваності. У подальші роки спостерігали зниження первинної захворюваності. У 2012 р. досліджуваний показник збільшився. Наступного року — знову низився і був найменшим за роки дослідження — $(132,4 \pm 35,12) \%$.

За 10 років спостереження первинна захворюваність на хвороби системи травлення офіцерів ЗСУ зменшилась більше ніж утричі. Різниця між показниками на початку дослідження та в кінці спостереження становила $271,5 \%$ ($t = 6,4$, $p < 0,05$). Лінія тренду також мала тенденцію до зниження ($R^2 = 0,681$; див. рис. 1Б).

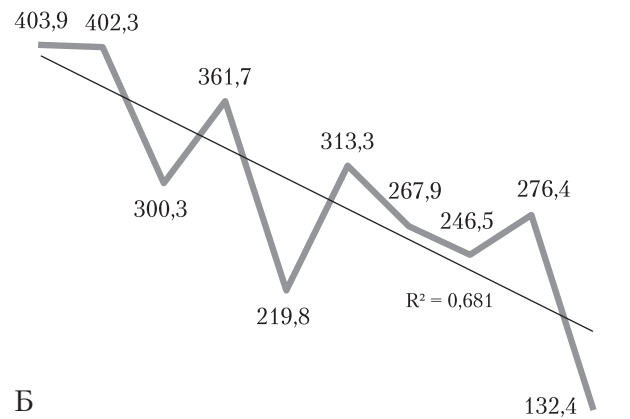
Первинна захворюваність на хвороби системи травлення військовослужбовців ЗСУ за контрактом мала тенденцію до постійного зниження з незначним підвищенням у 2007, 2009, 2010 і 2012 р. (рис. 1В).

У 2004 р. досліджуваний показник становив у середньому $(325,6 \pm 25,87) \%$. У 2005 р. відзначено різке зниження первинної захворюваності. У 2007 р. спостерігали зростання показника, через рік — знову різке зниження. У 2009 та 2010 р. зафіксовано зростання первинної захворюваності

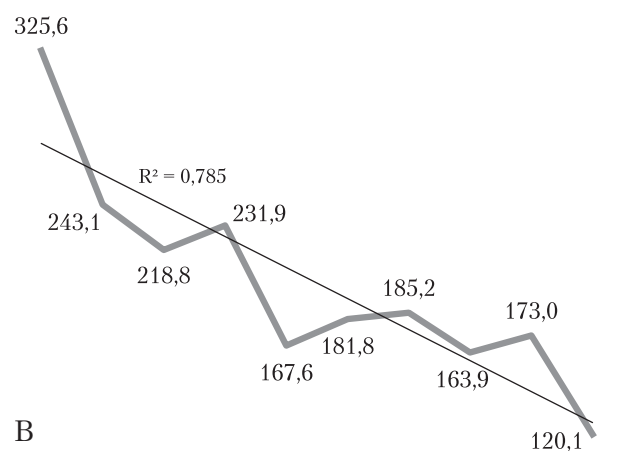
А

2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012

Б

2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013

В

2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013

Рис. 1. Первинна захворюваність на хвороби органів травлення військовослужбовців строкової служби (А), офіцерів (Б), військовослужбовців за контрактом (В) Збройних сил України у 2004–2013 рр., %

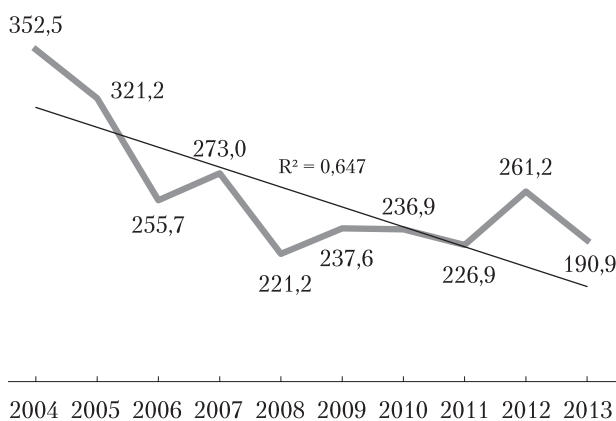

Рис. 2. Первинна захворюваність на хвороби органів травлення військовослужбовців Збройних сил України в цілому в 2004–2013 рр., %

ті, а у 2011 р. — зниження. Наступного року захворюваність зросла. У 2013 р. зафіксовано найнижчий показник — $(120,1 \pm 20,55)$ %.

За 10 років спостереження відбулося зниження первинної захворюваності на хвороби системи травлення військовослужбовців ЗСУ за контрактом більше ніж у 2,7 разу. Різниця між показниками на початку та в кінці спостереження становила 205,5 % ($t = 6,2$; $p < 0,05$). Лінія тренду ($R^2 = 0,7846$) мала тенденцію до зниження (див. рис. 1В).

Первинна захворюваність на хвороби системи травлення військовослужбовців ЗСУ в цілому мала вигляд ламаної кривої із тенденцією до зниження з підйомами у 2007, 2009 і 2012 р. (рис. 2).

У 2004 році первинна захворюваність на хвороби органів травлення військовослужбовців ЗСУ в цілому була найвищою і становила в середньому $(352,5 \pm 6,44)$ %. У наступних два роки зафіксовано зниження цього показника. У 2007 р. захворюваність зростала, а у 2008 р. — знизилася. Наступного року спостерігали черговий підйом захворюваності. У 2010 р. досліджуваний показник практично не змінився, а у 2011 р. — знизився. Наступного року відзначено підйом первинної захворюваності. У 2013 р. зафіксовано найнижчий показник — $(190,9 \pm 10,03)$ %.

За 10-річний період спостереження первинна захворюваність на хвороби органів травлення військовослужбовців ЗСУ в цілому знизилася більше ніж в 1,8 разу. Різниця між показниками

на початку та в кінці спостереження становила 161,6 % ($t = 19,4$; $p < 0,05$), що підтверджує лінія тренду ($R^2 = 0,66$), (див. рис. 2).

Висновки

Аналіз первинної захворюваності на хвороби системи травлення військовослужбовців Збройних сил України за 10-річний період спостереження виявив, що:

1. Захворювання системи травлення у військовослужбовців хоча не є провідною патологією в осіб молодого віку, але значною мірою впливають на боєготовність військових частин.

2. Наприкінці 10-річного спостереження виявлено статистично значуще ($p < 0,05$) зростання первинної захворюваності на хвороби системи травлення військовослужбовців Збройних сил України строкової служби більше ніж в 1,2 разу порівняно з вихідним показником, що підтверджує лінія тренду ($R^2 = 0,065$).

3. Первинна захворюваність на хвороби системи травлення офіцерів Збройних сил України статистично значуще ($p < 0,05$) зменшилася за 10 років спостереження більше ніж утричі, що підтверджує лінія тренду ($R^2 = 0,681$).

4. Наприкінці 10-річного спостереження виявлено статистично значуще ($p < 0,05$) зниження первинної захворюваності на хвороби системи травлення військовослужбовців Збройних сил України за контрактом більше ніж у 2,7 разу, що підтверджує лінія тренду ($R^2 = 0,785$).

5. Первинна захворюваність на хвороби системи травлення військовослужбовців Збройних сил України в цілому статистично значуще ($p < 0,05$) знизилася більше ніж в 1,8 разу, що підтверджує лінія тренду ($R^2 = 0,647$).

Перспектива подальших досліджень. Подальше детальне дослідження патологічних станів системи травлення дасть змогу проводити діагностику патології на початкових етапах, що сприятиме ефективнішому впливу на патологічні порушення, збереженню здоров'я військовослужбовців, підвищенню боєготовності Збройних сил України.

Одним з напрямів профілактики захворювань системи травлення є поліпшення умов служби військовослужбовців, що суттєво впливає на розвиток та перебіг зазначеної патології.

Конфлікту інтересів немає.

Список літератури

1. Матеріали річної звітності медичної служби військових частин ЗСУ.
2. Шалякін А. Система медичного забезпечення ОЗС НАТО. — Р. жим доступу: <http://medscape.ru/topic/6161-організація-медичного-обеспечення-в-иностр>.
3. Шекера О. Г. Стратегічний курс медичного забезпечення збройних сил країн НАТО. — Р. жим доступу: <http://nato.ru.if.ua/journal/2009/2009-38.pdf>

В. И. Кучер

Украинская военно-медицинская академия, Киев

Заболеваемость болезнями системы пищеварения военнослужащих Вооруженных сил Украины

Цель — сравнить показатели значимости патологии органов пищеварения у военнослужащих Вооруженных сил Украины (ВСУ) за 10 лет наблюдения (2004—2013).

Материалы и методы. Исследована 10-летняя заболеваемость болезнями системы пищеварения военнослужащих ВСУ по ежегодным материалам отчетности медицинской службы воинских частей. Использованы общепринятые методы статистики.

Результаты. За годы исследования первичная заболеваемость болезнями системы пищеварения военнослужащих ВСУ срочной службы возросла более чем в 1,2 раза, офицеров — уменьшилась более чем в 3 раза, контрактников — более чем в 2,7 раза.

Выводы. За 10-летний период наблюдения первичная заболеваемость болезнями системы пищеварения военнослужащих ВСУ в целом статистически значимо ($p < 0,05$) снизилась более чем в 1,5 раза.

Ключевые слова: болезни системы пищеварения, военнослужащие, Вооруженные силы Украины, заболеваемость.

V. I. Kucher

Ukrainian Medical Military Academy, Kyiv

Incidence of the digestive system diseases in the Armed Forces of Ukraine

Objective — to compare the indices of importance of the digestive system pathology in the military men of the Armed Forces of Ukraine during the 10-year follow-up (years 2004—2013).

Materials and methods. Investigation has been held for the ten-year incidence of the digestive system pathology in the military men of the Armed Forces of Ukraine (AFU) based on annual reports of the medical service military units. The conventional methods were used for statistical processing.

Results. It has been established that, over the investigated period, the indices of primary morbidity with the digestive diseases among military men of compulsory service in the AFU increased in more than 1.2 times. At the same time, these indices decreased in more than 3 times in the army officers, and in more than 2.7 times in the contract soldiers.

Conclusions. As a whole, the primary morbidity of the digestive system diseases among military men of the Armed Forces of Ukraine significantly decreased in more than 1.5 times ($p < 0.05$).

Key words: diseases of the digestive system, the military men, the Armed Forces of Ukraine, morbidity.

Контактна інформація

Кучер Володимир Іванович, к. мед. н., доц. кафедри військової терапії Української військово-медичної академії
04655, м. Київ, вул. Мельникова, 24
E-mail: docentvik@gmail.com

Стаття надійшла до редакції 25 березня 2016 р.